

- بوون - چرمسین.
پژواک (Pejvak): ده‌نگ،
 ده‌نگغه‌دانا ده‌نگی.
پژوم (Pejûm): ده‌رویش - هه‌ژار -
 گه‌دا.
پژوهیدن (Pêjûhîden): لیگه‌ریان،
 قه‌کولین.
پس (Pes): لدویف، ل پاش (وه‌کی):
 پس فردا = ل دویف سو‌باهی را،
 دوزیا - پس افتادن = پاشکه‌تن)
 - ئالاقی په‌یوه‌ندیی یا کوئه‌م
 دبیتزینی (پا)، وه‌کی: (پس توهم
 آمدی؟ = پا توژی هاتی؟).
پس (Pus): پس، کور.
پساپیش (Pesapîş): پاش و پیش.
پساوند (Pesavend): د هۆزانی دا
 ئانکو: (سه‌روا «قافییه») - د
 ریزمانی دا ئانکو: پاشگر.
پست (Pest): کورت - ژیر - نشیف
 - چونه (بی بها - مرۆقی بی بها)
 - قه‌لس.
پست (Pêst): ئار، ئاری قه‌لاندی
 بی گه‌می یان جه‌می یان نوکا کو
 بعهره‌بی دبیتزینی (سویق).
پستتا (Pesta): پاش
 قولچک (ذخیره) - جار، که‌رته.
- پستان (Pêstan):** مه‌مک، چچک،
 گوهان (بیټ ژنکا یان گیانه‌وه‌ری
 می).
پستان بند (Pêstan bend):
 ئیله‌ک، زه‌خمه.
پستک (Pestek): چوخک.
پستو (Pestû): پاش مه‌زه‌لک.
پسته (Pêstê): فسته‌ق.
پس خورده (Pes xûrdê):
 به‌رماییک.
پسر (Pêser): کور، بچویکی نیر.
پسر اندر (Pêser ender):
 نه‌فسی (نه‌فسیی کور).
پسرچه (Pêser beçê): سنیه.
پسرخوانده (Pêserxandê): ئه‌و
 کورپی کو که‌سه‌ک بو‌خوه
 خودانکه‌ت، ب عه‌ره‌بی
 دبیتزینی (تبی).
پسرو (Pêserû): کورتکریا په‌یثا
 (پسر)، ئانکو: کورپی بچویک،
 کورکوک.
پسروار (Pêservar): وه‌کی کورکا -
 د زاراوی فقه‌هی دا ئانکو ئه‌و
 باهرا کوژ میراتی بابینی دگه‌هته
 کوری.
پسغده (Pesexdê): چیکری،

- به رهه‌ف، ئاماده. **پس فـردا (Pes ferda):** دوزبا (پشتی دو رۆژتین دی).
- پس فرستادن (Pes fêrêstaden): زفراندنه‌فه.
- پس کوچه (Pes kûçê): کولانا بچویک و بن گرتی.
- پسندیدن (Pesendîden): په سه‌ندکرن، قه‌بویل کرن، هه‌لیژارتن.
- پسوند (Pesvend): پاشگر.
- پش (Peş- puş): موبی پاتکا هه‌سپی.
- پش (Puş): بوم، کوند.
- پشام (Peşam): هه‌ر تشته‌کی ره‌نگ تاری.
- پشت (Puşt): ژ ده‌رغه یان لسه‌ر تشته‌کی - ل پشت، لدویف - پشت - پشته‌قان.
- پشتاپشت (Puştapuşt): لدویف ئیک.
- پشت پا (Puştê pa): به‌ریک - سه‌ر پی (به‌روفاژی بنی پی ی).
- پشت پایی (Puştê payî): درکه‌یه بۆ کورپی خرابکار (مخنث).
- پشتک (Puştekan): قولیپانک، قولیپنک - چو‌خک.
- پشت کوز (Puşt kûj): پشت قلوز، پشت قوز.
- پشتوار (Puştvar): پشته‌قان، په‌یثین (پشتوان، پشتیبان، پشت و پناه) ژی لکارن.
- پشک (Pêşk): پشکلین گیانه‌وه‌را - پشک هاقتین (قرعة).
- پشک (Peşek): خونا‌ف.
- پشک (Puşek): کیتک، پشیک، هه‌روه‌سا په‌یثین (پوشک، پیشیک، پیشی، گربه) ژی لکارن.
- پشلنگ (Puşleng): عیبه‌لو - پاشقه‌مای - سست و خاف - که‌له‌ین کو لسه‌ری چیا یان ده‌ینه چیکرن.
- پشم (Peşm): هری یا میه و حیشترا.
- پشه (Peşê): پیشی.
- پشیز (Peşîz): پوبله‌ک - پاری هوبرده بی کیم بها.
- پشیمان (Peşîman): په‌شیمان.
- پغنه (Pexne): پتپکین پیسترکی.
- پف (Puf): پف (بایی ده‌قی) - وه‌رمتی، باوی.

- پفج (Pefc):** ناڤا دهڤی (تف و گلیز).
- پفیوز (Pufyûz):** زهلامی سست و تنه‌ل و بی شیان و بی غیرهت.
- پک (Puk):** پش (تشتی کو نیڤا وی قاله بیت) - مه‌زن، قه‌له‌و - بی‌هن (هه‌وایی کو مرۆڤ یان گیانه‌وهر هلدکیشن) - لشیونا (ملق - میژ - فری) دهیت بو جگارکیش و قه‌لوینکیشا.
- پکر (Peker):** گیژ - سه‌رگه‌ردان - خه‌مگین.
- پکند (Pekend):** نان (خه‌لکی خواره‌زمی قی په‌یڤی بکار دئین).
- پکنه (Pekne):** قه‌له‌و - قه‌زم (به‌ژن کورت).
- پگاه (Pêgah):** سپیده زوو.
- پل (Pul):** پر (جسر).
- پل (Pêl):** په‌حنی یا پیی.
- پلاس (Pêlas):** به‌رک.
- پلخ (Pelex):** گه‌وری، حه‌فک.
- پلخ‌تته (Pêlexte):** صافی‌نک (ئامانه‌کی کون کونه، کو ده‌خل و دانی تیدا دشون).
- پلشت (Peleşt):** پیس، دژین، قریتی، ب کیم و عه‌داف.
- پلغده (Pelexde-ê):** رزی، خراب بووی (بو هیتکا و فیقی بکار دهیت).
- پلک (Pêlk):** چه‌رمکی کو مژیوانک لسه‌رن.
- پلگان (Pêllegan):** پیسترک، په‌بیسک، ده‌ره‌جک.
- پلمس (Pelmes):** هیجه‌ت، مه‌انه - دره‌و، نه‌وه‌بی - بیبه‌ختی.
- پلنگ (Peleng):** پلنگ.
- پلوان (Pulvan):** که‌رتکین د ناڤه‌را مشار و هه‌ودان دا (زاراوه‌کی جوتیارانه).
- پلوس (Pêlûs):** زمانخو‌هشی، مه‌للاقی.
- پله (Pêllê):** پله، پایه (رتبه، درجه) - پیکیکن پیسترکی.
- پلیته (Pelîtê):** فتیله.
- پلید (Pelîd):** پیس (نجس).
- پلید ازار (Pelîd êzar):** زناکه‌ر.
- پناباد (Penabad):** پاره‌کی زیڤی بوو ب کیشا نیڤ مسقالی (نیڤ قران) کو لسه‌ر زه‌مانی قه‌جه‌را ده‌اته بکارئینان.
- پناغ (Pênax):** ئارمویش، داڤا ئارمویشی.

- پنام (Penam):** په روکړه کې سپی
 یې چوارکوژی کوژ په نښی دهاته
 چیکرن و زه رده شتی یان دئیخستنه
 بهر دهقی خوه و ل پشتقه گریددان
 لدهمی کو لهه مبهه راگری پیروز،
 ناقیستا دخواندن - فهشارتی.
- پناه (Penah):** پشته فان - زیره فان -
 سیبه را دیواری.
- پنپه (Penbê):** په مبی.
- پنج (Penc):** هژمارا پینج (۵).
- پنجاه (Pencah):** هژمارا
 پینجی (۵۰).
- پنج پا (Penc pa):** کیتواله، قرژال.
- پنجره (Pencerê):** په نجره.
- پنجگان (Pencgan):** پینج پینجه.
- پنج گاه (Penc gah):** نیک ژ
 ناوازین موزیکا ئیرانی یه.
- پنجول (Pencûl):** په ننجین
 گیانه وهرین درنده.
- پنجه (Punçê):** نه نی - مویین
 هنداقی نه نیی - نه و په روکړی کو
 ژنک دئیخنه نه نیا خوه.
- پند (Pend):** په ند، شیرت - ناقی
 فرنده کی یه کو وه کی قهلی یه بهس
 ژ وی بچوبکتره.
- پندار (Pendar):** هزر - دالغه -
- گومان - سهیر - دفنلندی.
پنزه (Penzê): داوت، گوڅه ند.
پنگ (Peng): ئویشی خورمی (چ
 خورمه پیڅه بن یان پیڅه نه بن).
پنگان (Pêngan): په یاله، فنجان.
 ههروه سا (بنگان، فنجان، پیاله)
 ژی لکارن.
پنهان (Pênhan): فهشارتی،
 نه پهن، نه دیار.
پنیر (Penîr): په نیر.
پوچ (Pûç): خرش.
پوده (Pûdê): کهفن و پیتی.
پور (Pûr): کور، پس.
پوران (Pûran): نافه که بوژنکا.
پور دستان (Pûrê destan):
 روسته می زال.
پوزخند (Pûzænd): ناقی جوره
 که نی یه کی یه کو بو کیمکرن و
 یاری پیکرنی دهیته بکارئینان کو
 بهه ربه دیبیزنی (استهزاء).
پوزش (Pûzêş): لیبورین.
پوسانه (Pûsanê): زمانخوه شی،
 مه للاقی.
پوست (Pûst): پویست، چه رم.
پوش (Pûş): خیقته تا مه زن - په رده -
 جلک - زری و کومزری.

- پوشاک (Pûşak):** هەر تشتی کو بکهنه بهرخوه.
- پوشال (Pûşal):** پویش و پهلهخ.
- پوشی (Pûşî):** په رۆکهک بوو کو شاشک و شویتک ژێ دهاتنه چیکرن.
- پوشیدن (Pûşîden):** د بهرخوه کرن.
- پوک (Pûk):** خرش - پویش و پهلهخ.
- پوکه (Pûkê):** قالکا فیشهکی.
- پول (Pul):** پر (جسر).
- پول (Pûl):** پاره.
- پولاد (Pûlad):** پیلا.
- پولک (Pûlek):** پویلکه - پویلکه کیت ماسی - کورتکریا په یفا (پول: پاره) یه.
- پولکی (Pûlekî):** پاره په ریس، یی کو چه ژ پارا دکهت - بهرتیلخۆر.
- پونگ (Pong):** کیفکو، کیفکویی.
- پویدن (Pûyîden):** غاردان، به زین، بلهز چوون - لیئگه پریان و لیئغه کۆلین.
- په (Peh):** بۆ سهه رسورمانی بکار دهیت (پهح، وهح، حهه و هتد).
- پهرو (Pehrû):** پنی.
- پهره (Pehrê):** زیره قانی - چاقدان.
- پهلو (Pehlû):** رهخ، ئال، کنار، کیلهک.
- پهلو (Pehlev):** ملله تی پارت؛ ههروه سا وهکی دبیتژن «پهلوی»، ئانکو پارتی (ملله تی پارتی - بنییره: «پارت») - شار، باژیر - دلیر، ب هیتز (ئه و ژێ ژ بهر هندی) یه کو پارتی (پهلوی) د میتچاک و دلیر بوون.
- پهلودادن (Pehlû daden):** هاریکاری کرن.
- پهلودار (Pehlûdar):** مالدار و زهنگینی کو کهس و کارین وی خیری ژ وی و مالی وی ببینن.
- پهمزک (Pehmezek):** سیخور.
- پهن (Pehn):** پان، پهحن، بهرین.
- پهن (Pêhên):** پشکلی ههسپ و هیتستر و کهرا.
- پهنا (Pehna):** فرهه، بهرین - فرههی، پانی.
- پهناور (Pehnaver):** گهلهک پان، بهرین.
- پهند (Pehend):** طهله، طهلی.
- پی (Pey):** دهمارین سپی یین دریتژ د لهشی گیانهوهر و مرۆقان دا کوژ دهماغ و نخاعی دهردکهشن و ل

پیچیده چشم (Piçîdê çêsm):

چاڤ وور، چاڤ ویر.

پیدا (Pêyda): ناشکهر، په‌پیدا.

پی در پی (Pêy der pêy):

لدویش ئیک، به‌رده‌وام.

پیر (Pîr): پیر، دانسال - لدهڤ

صوفی یا ئانکو (رتبه‌ر و ری

نیشانده‌ر).

پیرار (Pîrar): پیرار، به‌ری دوو

سالا.

پیراستن (Pîrasten): خه‌ملاندن.

پیرامون (Pîramûn): دۆرماندۆر،

ده‌وروبه‌ر.

پیراهن (Pîrahen): فانیلین زه‌لاما

یان ته‌ته‌کی ژنکا.

پیرایشگاه (Pîrayêşgah):

سه‌ر تراشخانه (حلاقه).

پیروج (Pîrûc): عه‌لوک.

پیروز (Pîrûz): سه‌رکه‌فتی (د شهران

دا).

پیش (Pîş): به‌ر، به‌رامبه‌ر، هه‌مبه‌ر -

به‌ری، وه‌کی: (پیش دم = به‌ری

بیته‌نه‌کی) - لجه‌م - سه‌ره‌که‌که

به‌رامبه‌ر (ضمه) یا عه‌ره‌بی.

پیشاب (Pîşab): میز، ده‌ستاڤا

زراف.

سه‌ر زه‌ڤله‌کا به‌لاڤه‌ دین دا هاتن و

چوون و لقلقین ب ریکا وان بیته

ئه‌نجامدان، ب عه‌ره‌بی دبیتزنی

(عصب) - شه‌نگسته، ئاساس -

لدویش، ل پشت - پی (ئه‌ندامه‌کی

له‌شی یه).

پیاپی (Peyapey): لدویش ئیک،

به‌رده‌وام.

پیاده (Pîyadê): په‌یا - د یاریا

شه‌ترنجی دا هه‌ر شازده‌ جندینه.

پیاده‌رو (Pîyadêro): شوسته،

ره‌سیف.

پیاز (Pîyaz): پیغاز.

پی افکندن (Pey efkenden):

دانانا به‌ری بنیاتی.

پیاله (Pîyalê): په‌یاله، فنجان.

پیام (Peyam): په‌یام.

پی بردن (Pêy burden): شه‌دیتن،

سه‌ره‌لبوون.

پیجامه (Pîcamê): بیجامه.

پیچ (Pîç): لیک بادای، وه‌ربادای -

چه‌میای - بورغی - هه‌ر گیایی کو

لدور تشتا بنالییت.

پیچپا (Pîçpa): کیڤزاله، قرژال.

پیچه (Pîçe-ê): پۆشی، پیچه،

خیلی.

- پیش آمد (Pişamed):** رویدان (رویدانا کو ژ نشکه کیقه روی بدهت).
- پیشانی (Pişanî):** ئه نی - بهخت، شه نس - ژ ههژی و بسهرقه - دفتبلندی و خوهمه زنکرن - ترانه و گه لته - زرشه رمی - بی ده لنگی و بیعاری.
- پیشاوند (Pişavend):** پیشگر.
- پیشرفت (Pişreft):** به رهف پیشقه، پیشکه تی.
- پیشکار (Pişkar):** که سی کو لبر دهستی به پرسه کی مه زن کار دکهت و هنده جارا شولیت وی برتقه دبهت - به پرسه دارایی بی پارتزگه هی - ئه و که سی کو د نانیپژخاناقه نانی ژ تهنویری دئینته ده.
- پیشکش (Pişkêş):** خه لات، دیاری.
- پیشگاه (Pişgah):** ده رازینک - بهر تهختی شاهی.
- پیش گفتار (Piş guftar):** پیشگوتن.
- پیشهاد (Pişnehad):** پیشنیار.
- پیشوا (Pişva):** سه رکرده، ربه، ری نشانده.
- پیشواز (Pişvaz):** پیشوازیکن.
- پیشوند (Pişvend):** پیشگر.
- پیشه (Pişê):** شول، کار، پیشه.
- پیشیار (Pişyar):** خزمه تکار - شاگرد - هاریکار - جیگر.
- پیغاره (Pîxarê):** ته عن.
- پیغاله (Pîxalê):** په پاله.
- پیغام (Pêyxam):** په پیام.
- پیغامبر (Pêyxamber):** په پیامبر، پیغه مبر.
- پیغان (Pêyxan):** په ایمان - سوز - مهرج.
- پیک (Peyk-Pêyk):** پیلک، قاسد.
- پیکار (Pêykar):** شهر، جهنگ.
- پیکان (Peykan- Pêykan):** کوما پیلکا - پرته کا سه رتیژا ئاسنی یه کو دئرخنه سه رتین رما و تیرا.
- پیکر (Pêyker):** که لهخ، لهش - په یکه، بوت - که قال، تابلو - د زانستی ماتماتیکی دا ئانکو (رقم)، بو نمونه: (۷۶۵) هژماره کا سی رهقه م (سه پیکری یه کوژ ۵)، ۶، ۷) پیک دهیت.
- پیگرد (Pêygerd):** لدویچوون (تعقیب).

پیل (Pîl): فیل.

پیلپا (Pîlpa): پی بین فیلی -

خودانی پی بین مینا بین فیلی -

ناقئی نیشه کی به کو دکه فته بین

مروقی، ب عه ره بی

دبیزنی (داء الفیل) - جو ره کی چه کی

به وه کی گورزی به - ستوینی کو

دادنه بن بانی - جو ره کی په یالا کو

مه بی پی فهدخون.

پیلو (Pîlû): سیواک (کوژ دارا

«نه راک» دهیته چیکرن)،

ههروه سا بو فرچی دانا نه فین

دهستکردی دهیته گوتن.

پیه (Pîlê): ته فنه کی نازکه کو کرمی

نارموبشی ژ دهقی خوه دینته دهر و

لدور خوه دپیچت، نه ف ته فنه ب

گهرماتی به کا تایبهت دبیه

نارموبش - نافزه (پدین وهرمتی و

نه داف گرتی).

پیمان (Pêyman): په یمان، سوز -

هه فبه ست - مهرج.

پیمودن (Pêymûden): ری

قه برین، قوناغ قه برین (ههروه کی

دهمی ری فنگه ک ژ جهه کی دده ته

ری و تاکو دگه هیته جهی

بیهنه دانی، دی بیژت من هنده

ری یا فه بری) - پیشان، کیشان.

پینکی (Peynekî): هینشکیت

خه وی.

پینو (Pînú): که شک.

پینه (Pînhê): پنی (پنیین جلکا و

پیلافا و..... هتد) - په قیشکین

رهق بووی، کول دهستی دیار دبن

ل ژیر کارتیکرنا زیده کارکرنی -

نهو پنی یا کول نه نیا مروقی

نقیژکه ره دیار دبیت ژ بهر زیده

چوونا بو سوجدی.

پیواز (Peyvaz): شه فره فینک،

چه کچه کیله.

پیوستن (Pêyvesten): پی کفه

نویسیان، گه هشتنه هه ف - هه رده م.

پیوند (Pêyvend): گه هشتنه هه ف،

پی کفه نویسیان - مرو فاهینی،

خزمانی - پیک (زاراوه کی

جو تباری به - پیک کرن -).

پیوندی (Pêyvendî):

په یوهندی (علاقات) - خزمانی -

دارا کو هاتبیه پیک کرن.

پیه (Pîyê): دوهن، بهز، دینگ.

پیه سوز (Pîyêsûz): چراکی ب

فتیله کو لشوینا گازی، ب دوهنی

کار بکه ت.

تاب (Tab): بادانا کو دکھ قیتمہ پرچن
و وهریسی - روناکی - گهرماتی -
شیان - زاخ - قرار (بیپهن فرههی) -
هیزک.

تاباک (Tabak): تا (حرارة) -
دلقتک - نهرهحه تی.

تابان (Taban): شهوقدهر (وهکی
شهوقا هه یقی).

تابستان (Tabêstan): هاقین،
وهرزی هاقینتی.

تابوک (Tabûk): ژور،
پاشمه زه لک.

تابه (Tabê): ئاقله ویک.

تابیدن (Tabîden): شهوققه دان،
ته بیسین - تشتی کو بهیتمه لیک
بادان.

تابین (Tabîn): بندهست، ژیردهست
- فه رمانبهر - جندی یق کو چو
پلین له شکه ری نه بن.

ت (Ta): پیتا چواری یه دئه لفابییا
زمانی فارسی دا کو مشه جاران
دبیتمه (د)، وهکی: (توت: تود =
توی، توختن: دوختن = دورین (بو
جلکا)، کتخدا: کدخدا = مه زنی
گوندی).

تا (Ta): ئالاقی په یوه ندی یی یه،
وهکی: (از مشهد تا تهران = ژ
مه شهه دی تا ته هرائی) -
طا (رهخه کی باری، رهخه کی کاغز
یان په روکی طاکری - کت (به روفاژی
جوت) - لدویف هژمارا دهیت و
ئانکویا دانه ددهت، وهکی: (دوتا =
دو دانه، سی تا = سی دانه) -
داف (دافین به نکا، دافین موی،
دافین تیلین سازی «ژهه») -
ههروهسا ناقی داره کی یه ژی کو
په یفا (داغداغان) پترتر بو دهیتمه
بکار ئینان.

تاڀال (Tapal): ريخا چيڻي.	تارا (Tara): ستيڀر.
تاڀو (Tapû): ٿامانه ڪي مهزنه ڪوڙ	تاراج (Tarac): تالان.
ٿاڃا جيڙڪا دهاته چيڙڪرن و دهخل و دان ڊڪرنه تيڍا.	تارانڊن (Taranden): هاڙو تن - دوورڪرن - دهريخستن - بڙاله ڪرن.
تاتا (Tata): لالوته، تورتوري.	تارتار (Tartar): ريتال ريتال، پرت پرت، ڪه رڪهر.
تاتلي (Tatêlî): سوفره، خوان.	تارتن (Tarten): ته ٿنڀيڙڪ، داڀيروشڪ.
تاتو (Tatû): هه سڀي ڪورتڪ و تيڀر موي ڪو بو غارداني گهلهڪ بهيڙه.	تارڪ (Tarek): سهه - راستڪا سههري. ل ههروهسا په يقيني (تار، تاره، ڪاچڪ، ڪلاڪ، ڪلال، هباڪ) ڙي لڪارن.
تاتوره (Tatûrê): وهريسي ڪو ڊئيخنه پين دهوارا و لجهه ڪي طهول بڪهن.	تارم (Tarem): گونبه (قوبه) - خاني ب داراهاتبيته چيڙڪرن - پيسترڪا داري يان ٿاسني.
تاتول (Tatûl): دهڻ خواهه.	تارميج (Tarmîx): مڙ، مڙهوي.
تاچه (Taçê): جهال.	تاريڪ (Tarîk): تاري.
تاختن (Taxten): غاردان - هيڙش برن - بهزانڊن.	تاز (Taz): مروڙي پويچ و بي بها - گه نجي ڪو حهڙ شوليڻ پويچ بڪهت.
تاخيره (Taxîrê): بهخت، شهنس - قهدهر (ٺهڻ په يقه ب باوهريڻ ٿولي قهه گريڍايه و ٿانڪوا وي ٺهه نه صيب يان قسمه ته يي ڪو پيشدهم يانڙي چيتر بيڙين بهري بوونا مروڙي، بو مروڙي هاتييه دهسنيشانڪرن).	تازانڊن (Tazanden): بهزانڊن (بو ههسپ و دهوارا دهيت گوتن).
تار (Tar): بهنڪ، دهزي - داڻ - ته ٿني ته ٿنڀيڙڪي - ٿالاهه ڪي موزيڪي يه (بڙق) - راستڪا سههري - تاري.	تازه (Tazê): نوو - ڪه يه خواهه و دلڙه ڪهر - گهش.
	تازي (Tazî): تازي - عه رهه ب، عههه بي، وهڪي ديڙن: (اسب